

HOBUSE KÄITUMINE JA PSÜHHOLOOGIA

Refereerinud Katrin Tõruvere

Igasugune kokkupuude hobustega tähendab kokkupuudet nende käitumisega. Kui me hobuste loomupärast käitumist ei mõista ja peame neid ilma põhjuseta rumalaiks või põikpäisteks, muudame sellega nii endi kui nende elu keerulisemaks.

Evolutsioon on vorminud hobuseid, nagu kõiki teisigi loomi, elama teatud laadi elu. Looduses elavad hobused grupiti täielikus vabaduses, olles oma maitsva liha tõttu saagiks neid jahtivatele röövlomadele. On näha, et hobuse keha on kohandatud kiiresti jooksmata ning et tema külgmiselt paiknevad silmad annavad talle maksimaalse nägemisvälja.

Evolutsioon on vorminud ka hobuse mõistust. See loom armastab rahu ja harmooniat. Ta treenib järjepidevalt oma keha, et püsida heas vormis, kuna see on eluliselt tähtis. Hirmu korral ta alati põgeneb, hirmub ta aga praktiliselt kõige uue peale, eriti kui see peaks liikuma. Siiski ei saa ta elada pidevalt jäneste eest põgenedes. Seetõttu on tal arenenud loomupärane võime õppida ignoreerima asju (harjuda asjadega), mis teda tegelikult ei ohusta.

Hobune eelistab alati seltskonda, üksi jäädes tunneb ta end ebakindlalt.

Ta on suur suhtleja ja huvitatud kõrvalviibija emotsionaalsest seisundist.

Inimesed hoiavad sageli hobuseid väga ebaloomulikes oludes. Lisaks sellele paluvad nad neil tihti teha väga ebaloomulikke ja hobuse seisukohalt üsna mõttetuid asju: traavida tillukesel liivaplatsil ringiratast, ilma et kunagi kuhugi kohale jõuaks; hüpata üle tõketest, mida oleks ometi nii lihtne teekonnal vältida; muuta suunda, kui selleks pole näiliselt mingit põhjust. Kuna hobused siiski armastavad seltskonda ja liikumist, saame me neile seda kõike õpetada. Kui me vaid teame, kuidas seda teha.

Hobune on väga kiire õppija ja teda on lihtne õpetada, kui tead kuidas loomad käituvad ja kuidas Sina peaksid nendega käituma.

Hobuse käitumisest aru saamiseks tuleks neid jälgida karjamaal, kus nad on oma loomulikus keskkonnas. Üles tuleb leida karja juht ja vaadelda kuidas hobused käituvad üksteisega (mis liigutusi tehakse – tahan üksi olla, mine ära, võid minust mööduda, mängime jne), millised hobused rohkem kokku hoiavad, kuidas õpetatakse varssu jne.

Karjamaal tunduvad hobused väga armsad, rahulikud, sõbralikud. Toome hobused talli ja teeme nad enda „sõbraks“, sest **mulle** väga – väga meeldiks temaga ratsutada ja hüpata ja võistelda. Küsige endalt – **Miks** peaks tahtma olla hobune **Minu Sõber!** **Miks** peaks tahtma hobune teha neid asju mida **Mina tahan teha!**

Teadmine, et hobune on kõigest LOOM nagu siga ja lehm – toidetakse, hooldatakse, saadakse kasum liha, piima vms näol. Teadmine ei õigusta hobustega (loomadega) valesti ümberkäimist, teadmatus ei tohiks kergendada südametunnistust et - vigade tegemine on inimlik!

Hobust talli tuues võetakse tema vabadus, kuid tema meele saab röömsaks teha koplis käimisega, tutvustades talle takistusi, palle, torbikuid – ta leiab nendest asjadest endale tegevust kui neid ei muudeta hirmutavateks ja poleks põhjust põgenemiseks. Uued asjad on huvitavad, sest karjamaal selliseid asju ei ole.

Hobune areneb kiiresti nagu laps. Sõnakuulmatu marakratt, varsti üpris tubli, peagi märkad, et on suureks saanud. Kõik pättused ei jää meelde ja vahest unustatakse kiitminegi ära. Hobuse arengu jälgimiseks võiks kasutada nn. päevikut. Sellesse kantakse sisse hobuse mõõtmed, vaktsiinid, paaritused, toidu normid, käitumisprobleemid (miks on tekkinud ja kuidas harjutada välja), treeningud (mida, millal ja kuidas õpetasid, kui kiiresti õppis, kas oli närvis jne.), kuidas käitub kui peale puhkust uuesti tegelema hakata, kuidas saab läbi võõrastega jne.

Sellist päevikut on tore lugeda ja probleemide tekkimisel on neid lihtsam lahendada, sest päevikus on juba väga palju kirjas.

Inimesele on jumala poolt antud suuremad õigused, loomast suursugusem sõna on elajas ☺, see tähendab, et:

hobune = loom   inimene = elajas